

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 400. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357222496/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Ordet «haarrig», som er føjet til for at dække en Smule over Brugen af Modellen, passer ikke paa Baggesens skægløse Ydre, ellers er alle Betegnelserne træffende nok. Som Wallers Manér bliver det fremstilt «at tage det Alvorlige spøgefuldt, det Spøgefulde alvorligt og bringe i Forvirring ved Besynderligheder». Han har, siger han, giftet sig for ikke at gøre sin Kone ulykkelig; hun har iøvrigt altid været ham fatal. Han rejser en Æreport foran Husdøren, da han venter sin Kone, anbringer poetiske Indskrifter paa den, river saa, da hun bliver forsinket paa Rejsen, Æreporten ned, og modtager hende med heftige Bebrejdelser. Waller har, ligesom Baggesen, en Landejendom, for staar sig imidlertid, saa lidt som han, paa Landvæsen; da hans Kone trods den bedste Vilje heller ikke forstaar sig det ringeste derpaa, maa han gaa fra Gaarden og flytte ind til Byen. Derover «jubler hele hans Hjerte». Han sværger sin Kone til, at han nu vil blive rigtig flittig; men Intet lykkes for ham. Han beskriver sin Ulykke i følgende Ord: «Saa vækkede hun mig altid tidligt om Morgenen, havde allerede lagt i Kakkellovnen i mit Værelse og kogt Kaffe til mig og der skulde jeg nu arbejde; det var til at falde i Søvn over.» Da Greven erkyndiger sig om han virkelig lider Nød og tilbyder ham sin Hjælp, forsikrer Waller ham ganske i Baggesens Ånd om at «han lever ret godt af sin Forfattervirksomhed og sin Gæld, ogsaa gerne vil lægge Beslag paa hans Velvilje». Hans Evne til Underholdning viser Arnim Retfærdighed. Det hedder om ham, at han paa én Aften gav et Forraad af Indfald og Historier til Pris, som ellers kunde holde ud i Maaneder. Meget fint og træffende er det Træk, at Waller ikke kan lade være med selv at prise den skønne, afvejede Takt i sine Heksametre og roser sig af at Voss længst har skænket ham sin ubetingede Anerkendelse for dem. Som bekendt var Baggesen gammeldags nok i sin Smag til, selv i det korte Tidsrum, hvor han beundrede og forherligede Goethe, at sætte Voss som Versekunstner over ham, og som Digter i de antike Versemaal dannede han sig ganske efter Voss. Aldeles afuret Baggesen er Wallers Vending, at «i Kraft af tresindstyve destillerede Æggesnapse» er han kommen under Vejr med Fiffet ved de Voss'ske Heksametre; en af Baggesens Yndlingstalemaader (anvendt i *Labyrinth*), var jo denne: «paa utallige destillerede Æggesopkeners udtrykkelige Befaling».

Skarp og vittig er trods Vrængbilledet Skildringen af hvor-

ledes Waller om Natten finder sin syge Hustru død, forsøger at vække hende til Live, og da det ikke lykkes, i et forunderligt Raseri strækker sig ud ved hendes Side paa Sengen. Saaledes liggende udbryder han i de skønneste Elegier over den Afdøde og tillader pludseligt hvad han før paa ingen Maade vilde tilstede, nemlig at det afsjælede Legeme bliver lagt ind i et andet Værelse. Liggende modtager han Besøg af en Præst og tre smukke Piger fra Landet, Døtre af en meget rig Amtmand der i Nærheden, der staaende omkring ham med taarefyldte Øjne hører paa hans Sværmerier. Han hilser dem paa Vers som de tre Gratier, der er komne for at trøste ham for Tabet af den Elskede, skildrer dem sin mistede Lykke, beskriver dem sin fremtidige Ensomhed og sine forladte Børns sørgelige Stilling; saa tror han pludselig at høre sin Hustrus Stemme og gentager gysende hendes enkelte, afbrudte Ord, der byder ham at gribe den smukkeste af de tre unge Pigers Haand og stikke sin Vielsesring paa hendes Finger. Han føler sig, siger han, overbevist om, at hun kan og vil trøste ham; han udmaler hende et henrivende Kunstnerliv. Da han imidlertid faar en Kury, taber han aldeles ikke Fatningen, men siger smilende, at det Hele kun har været et skønt, mildt Sansedrag.

Tydeligt nok ligger her Baggesens ustadige Væsen i Kærlighedssager til Grund; af det uroligt Elskovssyge i hans Naturel med de pludselige, tilsyneladende ubegrundede Omslag i hans Stemningsliv, som det afstedkom, er der her skabt en lystig og dristigt tegnet Karikatur. Arnims Stræben er imidlertid afgjort rettet paa at fremhæve saadanne typiske Træk, der kunde anskueliggøre det Vilkaarlige og Flanede i et helt Slægtleds Følelsesliv og give det til Pris for Latteren.

Hans syv Aar senere udgivne, iøvrigt ufuldendte, historiske Roman *Die Kronenwächter* (1817) har, som den tidligere, nogle Skikkelser, der fremtræder med stor Fylde og Skarphed, men ved Siden deraf allfor meget ubehersket Stof af mystisk og lyrisk Art. I Romanens Baggrund rager mængdekantet hint hemmelighedsfulde, fortryllede Slot i Vejret, hvis syv Taarne er fuldstændigt gennemsigtige; de synes byggede af Glasstykker, thi ethvert af dem kaster en broget Regnbue paa sorte Klipper, ja paa en fjerntstaaende sort Flaske. I dette Slot har Kronevogterne, der værner om Hohenstaufernes Krone, deres lønlige Tilflugtssted og herfra gaar de handlende og hævnende ud i Livet. Dog denne